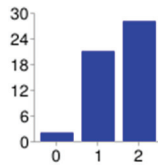

Középiskolások pályaválasztási ismeretei

A gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Gimnázium IX. és XI. osztályos tanulóit kér-
tük fel arra, hogy elektronikusan válaszoljanak az életre felkészüléssel kapcsolatos kér-
désekre.

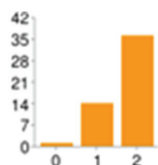
A válaszokat 0, 1 és 2 értékkel adhatták meg aszerint, hogy SEMMI (0), NÉHÁNY
(1) vagy SOK (2) volt a válasz.

Az űrlapon a következő kérdések szerepeltek:

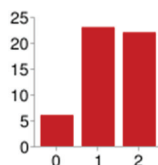
1. *Hány valós eredményt, sikert tudsz eddig felmutatni?*

Örvedetes, ha sokan tudnak eredményeket felmutatni. Kettőn
semmilyen eredménnyel nem dicsekednek, de bizonyára nekik is van-
nak eredményeik, csak szerénykednek, vagy különködnek.

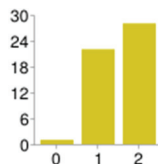
2. *Hány olyan dolgot tudnál felsorolni, amiben jó vagy?*

Ez a kérdés az előbbivel korrelál, és azért magasabb az átlag, mert
valaki attól még jó lehet, ha nem ért el eredményeket. Nem lehet
mindenki győztes!

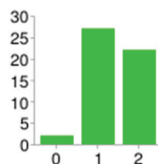
3. *Hány olyan dolog van, ami nem erősséged?*

Ennek a kérdésnek a válaszai fordítottan korrelálnak az előbbie-
kel. Ezt részben tükrözi is a nulla értéket választók megnövekedett
száma. De az is igaz, hogy amiért valaki nagyon sok dologban jó, attól
még maradhat néhány, amiben gyengébben teljesít. Valószínű, hogy
akik az előző kérdésnél 2-t jelöltek be, azok közül ennél a kérdésnél
néhány az 1-et jelölhette meg.

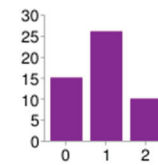
4. *Létezik számodra nagyon vonzó szakterület, foglalkozás?*

Örvedetes, hogy sokak számára már megszületett a vonzó szak-
terület, de majdnem ugyanannyian még bizonytalanok a döntésben.
Pedig, nagyon fontos lenne tudni, hogy mire készülünk, mert akkor
jobban megy a tanulás is.

5. *Hány olyan ismerősöd van, aki az általad kedvelt szakterületen dolgozik?*

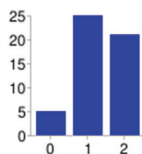
Sokan nem sok olyan személyt ismernek, aki az általuk kiválasz-
tott szakmát űzi, így aztán nem is fognak sokat megtudni az illető
szakmáról. Jó lenne, ha tudatosan is utánajárnának ilyen személyek
megismerésének, hogy el tudjanak velük beszélgetni arról a szakmá-
ról.

6. *Hány ismerősödet kérdeztél ki ennek a szakterületnek a sajátosságairól?*

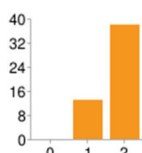
A válaszokból látható az előbbi válasz következménye.

Sokan egyáltalán nem beszélgettek arról a szakmáról, ami érdekli
őket, ha egyáltalán van már kiválasztott szakma, ami érdekli őket. Így
aztán nem is lehet azon csodálkozni, amire a következő kérdés utal.

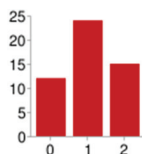
7. Mennyit tudsz arról, hogy milyen felkészülés kell az illető szakterülethez?

A legtöbben nagyon keveset, de azért akadnak, akinek már sikerült utánajárni a szakma követelményeinek. Erre azért van szükség, hogy a tanuló minél hamarabb fel tudjon készülni az illető szakterületre.

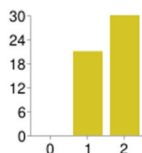
8. Mennyire segít a családod a célod elérésében?

Jó, ha már a családban el tudják látni az ifjút tanácsokkal, és szellemileg is tudják biztosítani a felkészülés feltételeit. A családi támogatás nagyban megkönnyíti a tanuló felkészülését.

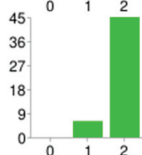
9. Mennyire segít az iskolád a célod elérésében?

Szomorú, hogy sokan nem látnak az iskolában valódi segítséget a pályaválasztásban és a felkészülésben. Ez lehet, hogy az oktatási rendszer hiányosságaival is magyarázható. Nem megfelelő a tananyag, a tanulóközpontúság hiányzik, nem megfelelők a felkészítés módszerei. Sokan magánórákra kényszerülnek járni ahhoz, hogy biztosítva lehessen a továbbtanulást.

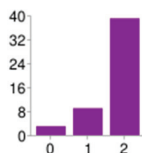
10. Milyen mértékben tud támogatni anyagilag a családod a célod elérésében?

Ennél a kérdésnél a családok anyagi lehetőségei jelennek meg, ami objektív tényező. Ezen a gazdaság teljesítőképessége tudna segíteni, a nemzetközi konjunktúra, a politikum.

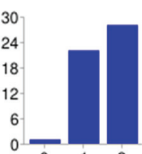
11. Milyen mértékben tud erkölcsileg támogatni a családod a célod elérésében?

Itt szinte minden család odaáll a tanuló tervei mellé, csak néhány esetben tanúsítanak mérsékeltbb támogatást. Jó, ha a szülők nem veszik el a lendületét a tanulónak, hanem inkább bátorítják.

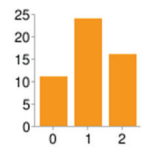
12. Milyen mértékben tud szellemileg támogatni a családod a célod elérésében?

Az előző eloszláshoz hasonló eredményt kaptunk, csak annyiban tér el ettől, amennyiben a szülők felkészültsége nem teszi lehetővé a komolyabb szellemi támogatást.

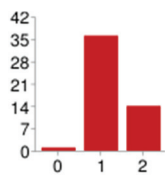
13. Hány olyan személy van, akivel az életre való felkészülési tervedet meg tudod beszélni?

Sokan ismernek olyan személyeket, akikkel meg tudják beszélni a terveiket. Ez azért jó, mert segít jobban körüljárni a pálya előnyeit, nehézségeit, sőt még azokat a követelményeket, amelyeket a tanulónak teljesítenie kellene céljainak eléréséhez.

14. Mennyire van tudomásod arról, hogy hogyan vélekednek az osztálytársaid a képességeidről?

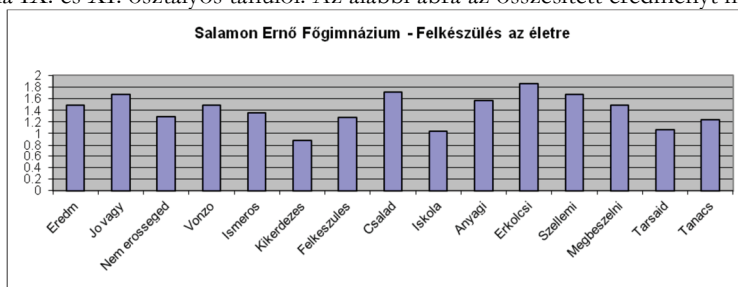
A tanulók többségének nincs tudomása arról, hogy az osztálytársaiknak mi róluk a véleménye, pedig ennek ismerete nagyban hozzájárul mindenki helyes énképének a kialakulásához. A jó önismeret elengedhetetlen a pályaválasztáshoz.

15. Mennyire vagy képes elfogadni másoktól a tanácsokat?

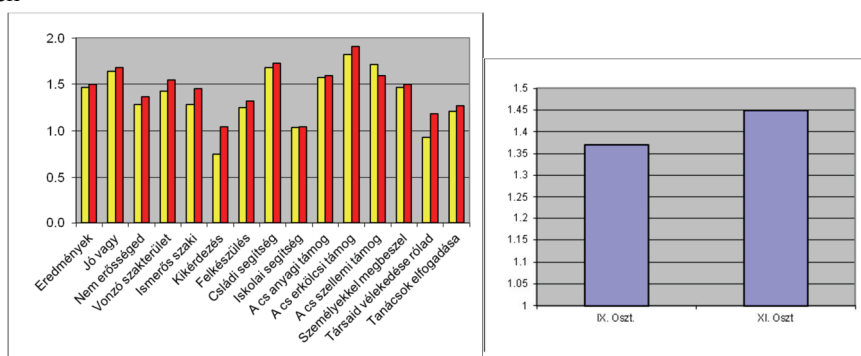
Kevesen vallották, hogy képesek másoktól tanácsokat elfogadni, ami azt tükrözi, hogy a legtöbben maguk is képesek döntéseket meghozni, vagyis önállóan gondolkozni. A vizsgált személyek korosztályára ez a képességük jó, ha kialakul már. Viszont az sem ártana, ha a hiteles felnőttek (szülők, tanárok stb.) tanácsait legalább megfontolnák.

Érdemes megfigyelni, hogy a tizenöt kérdésre milyen mértékben vannak felkészülve az iskola IX. és XI. osztályos tanulói. Az alábbi ábra az összesített eredményt mutatja.

Látható, hogy a szakmát művelőket csak kevesen kérdezték ki, és hogy a véleményük szerint az iskola csak kis mértékben járul hozzá a jövőjük megalapozásához, felkészülésükhöz. Ugyancsak alacsony pontszámot mutat az egymásra figyelmet mérő kérdésre adott válaszok pontszáma.

Ha a két osztály válaszait egymás mellé tesszük, akkor látható, hogy a legtöbb kérdésben a XI. osztályosok (a sötétebb oszlopok) előbbre jutottak a pályaválasztás területén

Ha összehasonlítjuk a IX. osztályosok jövőképét a XI. osztályosokéival, azt tapasztaljuk, hogy a magasabb osztályba érve a tanulók nagyobb mértékben döntik el, hogy milyen pályát választanak, és hogy a felkészülés érdekében már előbb vannak.

Kovács Zoltán